

راهنمای انتخاب مجله مناسب برای چاپ مقاله

دانشکده داروسازی علوم پزشکی ایران

انتخاب مجله مناسب برای چاپ مقاله، یکی از مهم‌ترین گام‌ها در مسیر نشر پژوهش محسوب می‌شود. عوامل ذیل می‌توانند در انتخاب مجله مناسب اثر بخش باشد:

۱. تعیین حوزه و هدف مقاله

ابتدا باید به‌طور دقیق **حوزه تخصصی و موضوع اصلی** مقاله خود را مشخص کنید. این تعیین به شما کمک می‌کند تا مجلاتی را هدف قرار دهید که تمرکز آن‌ها دقیقاً بر همین حوزه است. به عنوان مثال، مجلات تخصصی در زمینه‌های علوم پایه، مهندسی یا علوم اجتماعی دارای دامنه‌های موضوعی مشخصی هستند که مقاله شما باید در آن‌ها جای بگیرد.

۲. ارزیابی شاخص‌های علمی مجله

یکی از عوامل کلیدی در انتخاب مجله، بررسی **شاخص‌های ارزیابی علمی** آن است. از جمله مواردی که باید مد نظر قرار گیرد، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- **عامل تأثیر (Impact Factor):** نشان‌دهنده محبوبیت و استناد مقاله‌ها به مقالات منتشر شده در مجله است.
 - **شاخص H-index:** شاخصی برای سنجش تأثیر کلی پژوهش‌های منتشر شده در مجله.
 - **سیستم بررسی همتایان (Peer Review):** دقت و کیفیت فرآیند داوری می‌تواند تضمین‌کننده استاندارد علمی و اعتبار مقاله شما باشد.
- بررسی این شاخص‌ها کمک می‌کند تا از کیفیت علمی مجله اطمینان حاصل کرده و مجله‌ای با سطح علمی بالا انتخاب گردد.

۳. مطالعه دستورالعمل‌های نویسندگان و سیاست‌های انتشار

قبل از ارسال مقاله، بسیار مهم است که **دستورالعمل‌های نویسندگان** مجله، شامل قالب‌بندی، شیوه نگارش، نحوه استناددهی و الزامات ارائه مقاله به دقت مطالعه گردد. اطلاعاتی مانند:

- محدوده موضوعی (Aims and Scope)
- فرآیند داوری (Peer Review Process)
- زمان‌بندی بررسی و چاپ
- هزینه‌های انتشار (در صورت مجله‌ی دسترسی آزاد) می‌تواند در تطبیق مقاله شما با الزامات مجله بسیار تاثیرگذار باشد.

۴. انتخاب بین دسترسی آزاد و مجله‌های اشتراکی

بسته به اهداف انتشار و استراتژی‌های پژوهشی خود، باید تصمیم بگیرید که مجله‌ای با مدل دسترسی آزاد (Open Access) یا مجله‌ای اشتراکی برای شما مناسب‌تر است.

- مجلات دسترسی آزاد معمولاً امکان انتشار سریع‌تر و دسترسی گسترده‌تر به مخاطبان را فراهم می‌کنند، اگرچه ممکن است نیازمند پرداخت هزینه‌های انتشار (APC) باشند.
- مجلات اشتراکی از نظر هزینه ممکن است مقرون به صرفه‌تر باشند اما ممکن است زمان انتشار بیشتری داشته باشند. انتخاب این مدل بستگی به هدف انتشار و بودجه شما دارد.

۵. استفاده از ابزارهای آنلاین انتخاب مجله

امروزه ابزارهای متعددی برای کمک به پژوهشگران در انتخاب مجله مناسب وجود دارد. ابزاری مانند:

- Elsevier Journal Finder
- Springer Journal Suggester
- JANE (Journal/Author Name Estimator) با وارد کردن عنوان، چکیده و کلمات کلیدی مقاله، این ابزارها لیستی از مجلات مرتبط را بر اساس حوزه و کیفیت علمی ارائه می‌دهند. استفاده از این ابزارها می‌تواند روند جستجو را سریع‌تر و دقیق‌تر کند.

۶. بررسی نمونه مقالات و تجربه‌های متخصصین

مطالعه‌ی نمونه مقالات منتشر شده در مجله مورد نظر، به ویژه از نظر سبک نگارش و سطح علمی، می‌تواند کمک شایانی به درک انتظارات مجله داشته باشد. همچنین، گفتگو با اساتید و همکارانی که تجربه چاپ مقاله در مجلات مختلف را دارند، می‌تواند نکات مفیدی در خصوص:

- نرخ پذیرش مجله
- زمان میانگین بررسی و چاپ
- تجربه‌های مثبت و منفی در روند داوری به شما ارائه دهد.

۷. ارزیابی فرآیند و زمان انتشار

زمان‌بندی انتشار مقاله از جمله نکات حیاتی است. مجلات مختلف ممکن است متفاوت باشد؛ برخی دارای فرآیند داوری سریع و چاپ به موقع هستند و برخی دیگر ممکن است به زمان طولانی‌تری نیاز داشته باشند. بنابراین، بررسی زمان تقریبی دریافت نتایج داوری و چاپ در مجله انتخابی، بخصوص در شرایطی که نیاز به انتشار سریع پژوهش دارید، بسیار مهم است.

۸. پیشگیری از انتخاب مجلات کلاهبردار (Predatory Journals)

در عصر حاضر، متأسفانه مجلات کلاهبردار که استانداردهای علمی را رعایت نمی‌کنند، وجود دارند.

- بررسی‌های مستقل و مشاوره از منابع معتبر (مانند فهرست‌های مجلات مورد تایید دانشگاه‌ها یا سازمان‌های بین‌المللی) می‌تواند کمک کند تا از انتخاب این گونه مجلات جلوگیری شود.
- همیشه از اصالت و اعتبار مجله، سابقه انتشار و شیوه ارزیابی علمی آگاه شوید.

۹. بررسی اعتبار مجلات

سامانه منبع یاب وزارت بهداشت یک سایت تخصصی و به روز دارای لیست کاملی از منابع اشتراک وزارت بهداشت می باشد که به منظور امکان جستجو، بازبایی موضوعی و الفبایی مجلات و ناشران تدوین شده است. در این سایت امکانات و ویژگی های فراوانی برای دسترسی به مقالات، مجلات و موضوعات مختلف وجود دارد که از جمله آن می توان به امکان جستجو ساده، پیشرفته و موضوعی مقالات اشاره کرد.

آدرس سامانه منبع یاب: <https://rsf.research.ac.ir/>

با ترکیب آگاهی از شاخص‌های علمی، مطالعه دقیق دستورالعمل‌ها، استفاده از ابزارهای آنلاین و مشورت با متخصصین، می‌توان مجله‌ای را انتخاب گردد که نه تنها مقاله به بهترین شکل منتشر شود بلکه به ارتقای جایگاه علمی نویسنده نیز کمک گردد. این روند دقیق از انتخاب مجله، تضمین می‌کند تا پژوهش‌ها در محیطی معتبر و مطابق با استانداردهای بین‌المللی به نمایش گذاشته شود.

نویسنده و گردآورنده دکتر هما عزیزیان - فروردین ۱۴۰۴